

О.Ф. Калайда (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна)

Загальний розв'язок одного диференціального рівняння

В [1, стор. 6] наведено множину розв'язків (названих авторами загальним розв'язком)

$$y = \eta(2x/3 + C_1)^{3/2}, \quad \forall C_1, \eta = \pm 1, 0, \quad (1)$$

диференціального рівняння

$$y' = y^{1/3} \quad (2)$$

Оскільки з (1) ні при яких, навіть невластних, значеннях сталої C_1 його особливий розв'язок $y = 0$ добути не можна, то (1) не є загальний розв'язок рівняння (2). Наведемо побудову загального розв'язку рівняння (2).

Для цього розглянемо загальний клас рівнянь типу (2)

$$y' = y^{m/n}, \quad m, n \in N, 0 < m/n < 1, \quad (3)$$

де m/n – нескорочуваний дріб. Тут слід розглядати лише такі три випадки:

1) числа m, n непарні ($m = 2k + 1, n = 2l + 1, k < l$), отже, y довільне за знаком, а тому, згідно (3), $y' \leq 0$ при $y \leq 0$, $y' \geq 0$ при $y \geq 0$;

2) число m парне, число n непарне ($m = 2k, n = 2l + 1, k \leq l$), отже, y - довільне за знаком, а $y' \geq 0$;

3) число m непарне, число n парне ($m = 2k - 1, n = 2l, k \leq l$), отже, $y \geq 0 \Rightarrow y' \geq 0$ (сюди відноситься і клас рівнянь $y' = y^\alpha$, α – ірраціональне число, $0 < \alpha < 1$). В усіх цих випадках рівняння (3) має особливий розв'язок $y = 0$ та неособливі розв'язки: у першому випадку

$$y = \pm((1 - m/n)(x - C))^{n/(n-m)},$$

а у другому і третьому випадках

$$y = ((1 - m/n)(x - C))^{n/(n-m)}.$$

Гладким зрощуванням неособливих та особливого розв'язків рівняння (3) у першому випадку дістаємо загальний розв'язок рівняння (3) у вигляді

$$y = \begin{cases} \forall y \leq 0, \begin{cases} 0, x \leq C_1, \forall C_1, \\ -(2(l-k)(x - C_1)/(2l+1))^{(2l+1)/(2(l-k))}, x > C_1; \end{cases} \\ \forall y \geq 0, \begin{cases} 0, x \leq C_2, \forall C_2, \\ (2(l-k)(x - C_2)/(2l+1))^{(2l+1)/(2(l-k))}, x > C_2. \end{cases} \end{cases} \quad (4)$$

При $k = 0, l = 1$ з (4) дістаємо загальний розв'язок рівняння (2).

У другому випадку загальний розв'язок рівняння (3) має вигляд

$$y = \begin{cases} ((2(l-k)+1)(x - C_1)/(2l+1))^{(2l+1)/(2(l-k)+1)}, x < C_1, \\ 0, C_1 \leq x \leq C_2, C_1 \leq C_2, \\ ((2(l-k)+1)(x - C_2)/(2l+1))^{(2l+1)/(2(l-k)+1)}, x > C_2. \end{cases}$$

І, нарешті, у третьому випадку загальний розв'язок рівняння (2) має вигляд

$$y = \begin{cases} 0, x \leq C_1, \forall C_1, \\ ((2(l-k)+1)(x - C_1)/(2l))^{2l/(2(l-k)+1)}, x > C_1. \end{cases}$$